
JESUS CHRISTUS, HOËPRIESTER VAN DIE NUWE VERBOND

Deel 1 : Enkele Fondamentwaarhede

Nico van der Walt

Niemand kan die Bybelse leer van versoening en God se verlossingsplan verstaan, as hy nie behoorlike greep op die waarheid van *Jesus Christus se middelaarskap* het nie. Hierdie enkele konsep lê aan die hart van die Godsopenbaring en is gevolglik een van die sleutels wat die evangelie oopsluit, trouens, die ganse Woord van God.

Die Bybel getuig van Christus. Dis 'n afwagende profetiese getuienis in die Ou Testament; dis 'n terugkykende apostoliese getuienis in die Nuwe. En sentraal is die feit van Sy middelaarskap.

□ 'n Middelaar is iemand *in die middel*. Hy is 'n tussenganger, 'n brug tussen twee (gewoonlik vyandige) partye. Hy het kontak met beide, simpatiseer met beide, en word deur beide vertrou. Sy taak is om elke party by die ander te verteenwoordig - en om sodoende versoening tussen hulle te bewerkstellig.

□ Tussen God en mens is so 'n Middelaar noodsaaklik, omdat die sondeval vyandskap tussen hulle gebring het (Rom 5:10a). Gemeenskap is verbreek. Enersyds is die mens vyandiggesind teenoor God (Rom 8:7) en geslote vir Sy spreke (1Kor 2:6-16; 2Kor 4:4). Andersyds is God met toorn vervul oor die mens se sonde en eis Sy geregtigheid volle straf vir die skepsel se rebellie (Rom 1:18; 3:19; Ef 2:3b).

- Hierdie gebroke verhouding met sy Skepper is die mens se heel grootste probleem. Presies dit is Paulus se vertrekpunt as hy die heerlike waarheid van regverdiging deur die geloof in

Romeine begin uiteensit (Rom 1:18).

□ In die Ou Testament funksioneer God se verhouding met die verbondsvolk grootliks deur 3 soorte middelaars. *Profete* het namens Hom met die volk gepraat. *Priesters* het namens die volk voor Hom versoening gedoen. *Konings* moes die volk in gehoorsaamheid aan Hom lei - en sodoende Sy regering bemiddel.

Uiteindelik het hierdie 3 ampte wonderlik saamgeknop in Christus.

OU TESTAMENTIESE WORTELS

□ Die oorspronge van alle groot Nuwe Testamentiese waarhede lê in die Ou Testament. Gesien in die lig van die progressiewe en geïntegreerde ontwikkeling van die Godsopenbaring is dit eintlik voor die hand liggend. Wie daarom Jesus Christus se middelaarskap, besonderlik dan nou Sy hoëpriesterskap, behoorlik wil verstaan, moet allereers die Ou Testamentiese wortels daarvan oopgrawe.

□ Die verbondsvolk was meestal ongeletterde slawe toe hulle uit Egipte getrek het. God kommunikeer dus met hulle op 'n wyse wat hulle kan verstaan - met simbole en seremonies.

- Sentraal in die seremonies was die *offerstelsel*, met die Groot Versoendag as hoogtepunt. Die basiese boodskap hiervan was: *redding kom deur plaasvervangings!*

- Wanneer die gelowige Israeliet

geoffer het, het hy effektief bely: *Ek is 'n sondaar en verdien die dood. Maar ek glo daar is vergiffenis by U, my God. Ek pleit daarom: aanvaar hierdie offerdier as plaasvervanger. Wat daarmee gebeur, moet eintlik met my gebeur. Ek weet 'n diereoffer kan U nooit tevrede stel nie, maar hierdie handeling is 'n uitdrukking van my geloof dat U self (soos vir ons vader, Isak) die finale en hoogste plaasvervanger sal voorsien - die Lam van God!*

- God se gunstgenote in die Ou bedeling het dus wel die vreugde van vergiffenis en versoening met Hom gesmaak. Waar kom dit duideliker na vore as in die Psalmboek?

- Hulle het weliswaar min verstaan. Nog net die eerste druppels van die Godsopenbaring het immers geval. Maar wie dít geglo het, só geglo het dat hy sy lewe daarvolgens ingerig het, is gered.

- Soos vandag, het regverdiging toe ook deur geloof alleen geskied (Gal 3:6, OAV). Paulus werk sterk hiermee as hy in Rom 4 beklemtoon dat hy nie 'n nuwe boodskap verkondig nie, maar die ou-ou verlossingsboodskap. "*Abraham het in God geglo, en dit is hom tot geregtigheid gereken*" (Rom 4:3, OAV). Hierdie geregtigheid het hy nie deur werke verkry nie (v.6), ook nie deur die *besnydenis* nie (v.10), en ook nie deur *wetsonderhouding* nie (v.13).

- Ook in die Ou Testament was daar geen verlossingsheil buite Christus

om nie. Voor Sy koms is die uitverkorenes se sondeskuld as 't ware teen Sy rekening afgeskryf. Mettertyd sou Hy dit wel kom vereffen (Rom 3:25; 1Kor 10:1-4; Heb 9:15).

□ Uit wat hierbo gesê is, is dit duidelik dat die Ou Testamentiese offerdiens voorlopig was. En as sulks was dit ook onvolmaak.

- Die wortelbetekenis van die Hebreuse woord, *versoening*, is om te bedek. Die offers het dus die volk se sondes voor God bedek. Dit het egter nie die saak afgehandel nie; allermens! Die offerdiens was bloot 'n interim-maatreël.

- Hóé voorlopig en onvolmaak die Ou Testamentiese godsdienst werklik was, sou eers na die koms van Christus eksplisiet duidelik word.

Die Hebreërskrywer druk sterk daarop: Dit het bloedweinig bereik (7:18). Die priesters se werk was onvoldoende, omdat hulle sterflike mense was (7:23-24). Hulle moes immers ook vir hulle eie sonde offer (5:3; 7:27). Verder moes hulle offers oor en oor gebring word (10:1). En hierdie offers het niemand se gewete gereinig nie (9:9). Dit het allermens die ware probleem van sonde aangespreek (10:4, 11). En die onvoldoende aard daarvan het die heel duidelikste geblyk uit die feit dat dit nie toegang tot die allerheiligste verleen het nie (9:8). Niemand is dus volkome en finaal herstel in sy verhouding met God nie.

□ Al het hy min verstaan, het die

gelowige Israëliet wel geweet sy offers was bloot *voorlopig* (net 'n bedekking van sonde voor God se aangesig), dat elke offer profeties 'n *Godsbelofte* gedra het, en dat dit daarom 'n *geloofshandeling* was. Hy het daaraan vasgehou dat God wel mettertyd werk sou maak met sy sonde en die straf daarvoor - dat Hy self die volmaakte priesterskap sou instel en die volmaakte plaasvervanger sou gee.¹

DIE GROOT VERVULLING

□ Soos die jare en geslagte voortgebeur het, het hoëpriester na hoëpriester gekom en gegaan (Heb 7:23). Die volk het gekreun onder hulle seremoniële pligte. Maar niks is ooit afgehandel nie; alles was voorlopig.

Eendag het 'n triomfantelike kreet egter 'n einde gebring aan die lang wag: "*Dáár is die Lam van God wat die sonde van die wêreld wegneem!*" (Joh 1:29,36). Die Groot Plaasvervanger het opgedaag! Die 'volheid van die tyd' het uiteindelik aangebreek (Gal 4:4).

□ In veral die Evangelies is dit duidelik hoe Jesus se dissipels geworstel het om te verstaan hoe die Ou Testamentiese beloftes van 'n Messiaanse Middelaar in Hom vervul is. Vir die oorgrote meerderheid Jode, in hulle geestelike blindheid, was so 'n gedagte totaal onaanvaarbaar. Eers moes die Heilige

¹ As mens die Ou Testament lees, veral die profete, is dit duidelik hoe die verlanse na God se Messiaanse Middelaar, Sy Groot Profeet, Priester en Koning, gegroei het.

Gees in Sy Pinkstervolheid kom om die Apostels 'in die hele waarheid' te lei (Joh 16:12-14). Eers toe die geheimenisse van die Nuwe Verbond² vir hulle oopgebreek is, het alles wonderlik in plek geval.

□ Nêrens is meer volledig en in diepte oor die vervulling van die Ou Testamentiese offerstelsel geskryf, as in die Hebreërboek nie.

- Hebreërs is geskryf aan Joodse gelowiges vir wie die Christelike wedloop te moeilik begin word. Hulle oorweeg gevolglik om terug te keer na die Joodse godsdienst en seremonies. Dit vervul die skrywer met weersin en heilige verontwaardiging. Hierdie dwase mense wil terugdraai na iets wat nie meer bestaan nie - dinge wat in Christus vervul is! Wil hulle werklik nou God se

² Daar is sprake van 3 groot verbonde in die Bybel. Eerstens is daar die *Verlossingsverbond* tussen die drie persone van die Goddelike Drie-eenheid - om tot hulle selfverheerliking saam te werk in die verlossing van sondaars (ook soms die *Vredesraad* genoem). Tweedens is daar die *Werkverbond* tussen God en die Laaste Adam, asook daarna tussen God en die Laaste Adam - dat die mens deur gehoorsaamheid sy beloofde erfenis moes verwerf. Derdens is daar die *Genadeverbond* tussen God en die gevalle mens - dat elke sondaar wat hom bekeer en in algehele afhanklikheid sy geloofsvertroue in die verdienste van Christus alleen stel, deur God regverdig verklaar sal word. Hierdie Genadeverbond het 2 fases of komponente: die *Ou Verbond* en die *Nuwe Verbond*.

Die begrippe 'verbond' en 'testament' is in werklikheid alternatiewe vertalings van 'n enkele Hebreuse woord, enersyds, en 'n enkele Griekse woord, andersyds. Mens kan dus, i.p.v. *Ou en Nuwe Verbond*, om 't ewe praat van *Ou en Nuwe Testament*.

genadegawe vertrap (Heb 6:6; 10:29)?

- Dis betekenisvol hoe die boek begin (1:1). Die Godsopenbaring is progressief. In Ou Testamentiese tye was God se spreke fragmentaries (veelmalig en veelsoortig), maar nou het Sy openbaring tot finale afronding gekom in Sy Seun se menswording en werk. Dit wat in die Ou Testament nog *onvoltooïd* was, is nou *afgehandel*; dit wat *voorlopig* was, is nou *finale*.

- In die res van die boek word hierdie uiters belangrike waarheid dan sistematies en met onontkombare logika uitgewerk. Die skrywer se tipiese werkswyse is om die mees verhewe dinge in die Joodse gemoed teenoor Christus te stel. In Sý lig vervaag een na die ander Ou Testamentiese ster dan tot 'n dowwe skaduwee.

- Maar hy wil ook seker maak sy lesers verstaan hom nie verkeerd nie. Die kontras tussen die Ou Testament en die Nuwe Testament, waarmee hy so sterk werk, is nie die van *valsheid* en *waarheid* nie. Dis die kontras tussen *beloftes* en hulle *vervulling*; tussen *skaduwees* en hulle *substansie*; tussen die *onvoltooïde* en die *vervolmaking*.

Daarom is die woord *'beter'* kenmerkend van die boek. Die Nuwe Testamentiese gelowige het in Christus 'n beter hoop (7:19); 'n beter verbond (7:22; 8:6), beter beloftes (8:6), en 'n beter Offer (9:23). Vergelyk ook 11:40 en 12:24.

- Die fundamentele argument van

die Hebreërskrywer is dat God nou met Sy volk op 'n nuwe manier werk - in terme van 'n *nuwe verbond* (Heb 8:6-13). En die eintlike verskil tussen die Oue en die Nuwe is dat daar nou 'n nuwe Middelaar is - Profeet, Priester en Koning tegelyk!

- Sekerlik gee Hebreërs aandag aan Christus as God se Groot Profeet en Koning, maar die hoofklem is op Sy uitnemende en volmaakte *priesterskap*. Jesus Christus, Hoëpriester van die Nuwe Verbond, troon ver uit bokant Aäron, hoëpriester van die Ou Verbond. Hieraan word amper die helfte van die boek gewy (4:14-10:18).

- In 'n neutedop kan die Hebreërskrywer se dringende pastorale oproep só opgesom word: *'Kyk hoe bevoorreg is ons! Jesus Christus is die vervulling van 1500 Groot Versoendae. Miljoene diere is geslag. Eeu na eeu het die volk op God se Lam gewag. En nou het Hy gekom! Trouens, talle van ons het Hom self gesien! Kom tot stilstand, dink, begryp tog! Christus is soveel groter as die Levitiese priesterskap, soveel heerliker as Aäron. Hy is vervulling van die Seremoniële Wet. En julle wil omdraai - met só 'n Hoëpriester!'*

DIE GRONDLIGGENDE AMP

□ Inderdaad is die Here Jesus Christus tegelyk Profeet, Hoëpriester en Koning van die Nuwe Verbond. En tussen hierdie drie verlossingsampte bestaan 'n onlosmaaklike en intieme verband. Tog is Sy Hoëpriesterskap die mees

grondliggende van die drie.

- Vier maal haal die Hebreërskrywer Ps 110:4 aan: *"Die Here het 'n eed afgelê en Hy sal dit nie herroep nie: 'Jy sal altyd priester wees in die priesterorde van Melgisedek.'"* (Heb 5:6; 6:20; 7:17; 7:21). En drie maal lewer die skrywer kommentaar op die feit dat God Sy Seun se Hoëpriesterskap met 'n eed bevestig het (Heb 6:17; 7:20-22; 7:28).

Sekerlik kan ons die gevolgtrekking maak dat die Hoëpriesterskap van ons Here Jesus Christus van die allergrootste belang is. En inderdaad is dit die diepste ankerpunt, die hart van ons redding. Die oorsprong van die evangelie lê in God se ewige raad. Die bekendmaking en geleidelike uitwerk daarvan geskied deur Christus se profetiese en koninklike ampte. Maar dis Sy Hoëpriesterskap wat die evangelie *daargestel* het.

- Niks laat Christus se amp as *Profeet* so oopblom as juis Sy *Priesterskap* nie. Want daar is bykans niks wat Hy as Profeet aan ons moet openbaar, wat nie wonderlik in Sy Hoëpriesterskap gedemonstreer en onderstreep word nie. Die Lam van God se hoëpriesterlike werk vorm tot 'n groot mate die inhoud van Sy profetiese verkondiging.

~ Hoeveel word nie daarin van God en Sy karakter geopenbaar nie! Sy soewereiniteit, Sy heiligheid, Sy geregtigheid, Sy Wet en volmaakte standarde! Sy grootse raadsplan om Homself te verheerlik, Sy wysheid en

almag! Sy liefdesgenade, Sy geduld, Sy versoenbaarheid!

~ Hoeveel skokkende onthullings oor die mens kom nie daarin na vore nie! Sy sonde en skuld, sy doemwaardigheid, sy volslae onvermoë om sy eie lot te verander!

~ Hoeveel helder lig word nie gewerp op die rykdomme van ons redding nie! Die objektiewe regsgeldigheid en onomkeerbare afgehandeldheid daarvan! Die toeganklikheid van God se genadetroon, die sekerheid van ons volharding, die onvervreembare sekuriteit van ons ewige erfenis!

- Sonder Christus se priesterskap sou Sy *Koningskap* ondenkbaar wees. Sy regeringsepter het Hy immers as priester verdien. Diegene wat Hy koninklik oorrumpel en in Sy triomftog meevoer, is presies dieselfde mense wat Hy eers as priester moes loskoop. Die vyand wat Hy nou onder Sy voet verbrysel, se rug is oor die kruis geknak.

□ Waarlik, die Here se priesterskap is grondliggend en sentraal. Golgota is die middelpunt van alles. Dis waarom Paulus oor niks anders wou praat as oor Jesus Christus nie - en spesifiek oor Hom as die *gekruisigde* (1Kor 2:2).

ENKELE IMPLIKASIES

Daar is geen wesensverskil tussen Ou en Nuwe Testamentiese redding nie.

Die reddingsbeginsel bly steeds *regverdiging deur geloof alleen*.

Gelowiges in die ou bedeling het *vorentoe* gekyk - deur die bril van die Seremoniële Wet. Wat het hulle gesien? *Die Lam van God!* Al het hulle baie dof gesien, as hulle God se beloftes geglo het, is dit hulle tot geregtigheid gereken.

Sedert die koms van Christus kyk gelowiges *terug* - deur die bril van die Nuwe Testamentiese openbaring. Wat sien hulle? *Die Lam van God!* Al sien hulle baie duideliker, geld dit steeds: as hulle God glo, word dit hulle tot geregtigheid gereken.

Die Godsopenbaring in Ou en Nuwe Testament is wonderlik geïntegreerd.

Natuurlik is daar 'n *diskontinuiteit* tussen Ou en Nuwe Verbond. Hoe duidelik maak die Hebreërskrywer dit nie! Maar, ewe belangrik, daar is ook 'n onverbreekbare *kontinuiteit*.

Dit het geweldige teologiese implikasies, wat ons nie nou kan uitwerk nie. Maar deur die eeue is dwalinge sonder tal te wyte aan wanbegrip van die verhouding tussen die twee Testamente.

Vergiffenis deur die offer van 'n strafdraende plaasvervanger lê aan die hart van God se verlossingsplan.

Die bloedspeer van 'n miljoen offers loop van die paradyshek af tot op Golgota. Maar daar stop dit. Hoe bevoorreg is ons nie! Ons is vry van die swaar juk van die offerdiens. Die finale Offer is eens en vir altyd geoffer. Dag na dag kan ons vrylik drink uit die fontein van Christus se volmaakte en afgehandelde werk as Hoëpriester.

Presies hier lê die verskil tussen die Christelike geloof en alle godsdienste -

ook die *churchianity* van 'n formalistiese, dooie kerk. Alle godsdienste, kultusse en ketterye preek: *'Doen! Doen! Doen!'*. Die Evangelie jubel dit uit: *'Gedoen! Gedoen! Gedoen!'*

Hierdie plaasvervanging realiseer egter nie outomaties nie.

Weer en weer roep die Ou Testamentiese profete Israel op tot verootmoediging, hartsgebrokenheid en bekering. En tot vandag toe is dit nie anders nie. Dis die 'armes van gees' (Matt 5:3, OAV), die geestelike bedelaars, wat die Koninkryk ingaan. Dis diegene wat Christus vanuit hulle geestelike bankrotskap omhels en vir lewe en dood vashou - wat vrygespreek en met Sy geregtigheid beklee word.

So wesentlik belangrik is die tema van hierdie studiestuk (en die volgende twee), dat 'n evangelie wat iets anders as sentrale fokuspunt het, nie die ware evangelie is nie, maar 'n 'ander evangelie' (2Kor 11:2-4; Gal 1:6-10). Prediking wat nie weer en weer jubelend in die eens en vir altyd afgehandelde werk van Christus roem nie, red nie - dit verdoem (Rom 1:16-17; 1Kor 1:17-2:5). Hoe sterk beklemtoon die Hebreërskrywer dit nie in sy 6 pastorale waarskuwings nie! (2:1-4; 3:7-4:13; 5:11-6:12; 10:26-39; 12:14-17; 12:25-29).

Nóóit kan die leser hom oor 'n belangriker vraag verantwoord nie: *Stel jy regtig al jou vertrouwe, vir lewe en vir sterwe, vir tyd en vir ewigheid, in Jesus Christus en Sy eens en vir altyd afgehandelde werk - beide as Priester en as Offer - en daarin alleen?*

Antipas Herout word gepubliseer deur Antipas Lektuur, 'n bediening van die Antipas Baptiste Gemeente in die Vaaldriehoek, met Nico van der Walt as redakteur. Die doel is om Bybelse lering in die vorm van kort, bevatlike studiestukke gratis beskikbaar te stel, ten einde begrip van en geloof in die fundamentele God-gesentreerde beginsels van die Woord so wyd as moontlik te bevorder. Hierdie lewensbelangrike waarhede is kernagtig en uitnemend geformuleer in die groot Reformatoriese Belydenisskrifte en die wekroep van die sestiende eeuse Reformasie: **Die Skrif Alleen, Genade Alleen, Christus Alleen, Geloof Alleen, Die Eer van God Alleen.**

This publication is also available in
English

As u op ons poslys wil wees om verdere uitgawes van die Herout gratis te ontvang, stuur u naam en posadres aan:

Antipas Herout, Posbus 263435, Drie Riviere, 1935

Tel: (016) 423 3639

Faks: (016) 454 0387

Antipas Lektuur is in die lewe geroep om die waarheidsevangelie in sowel Afrikaans as Engels so wyd en goedkoop moontlik te versprei. Besonderhede van ander studieboeke, traktate, geselekteerde boeke teen net meer as kosprys en audiobande, kan van bogemelde adres verkry word.

Dit staan enigeen vry om die inhoud van hierdie Herout met of sonder erkenning te gebruik. Die skrywer het immers self baie hulp by talle ander gekry. Hy glo dat die inhoud 'n suiwer uiteensetting van Skrifopenbaring is, en sy hartstog is om die waarheidsevangelie so wyd moontlik te versprei, nie om dit te kniehalter nie.